

בעוד הפרחים על האילנות, לא יברך אחר-כך על הפירות.²¹

יום שני
ב' בניסן

יום ההסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר רבנו שלום-דובער נ"ע מליובאוויטש, אדמו"ר מוהרש"ב, דור חמישי לנשיאי חב"ד,²² בשנת תר"פ, בעיר רוסטוב על נהר דון, ושם מנוחתו-כבוד.²³

יום התחלת הנשיאות של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע.²⁴
יום התוועדות. ההתוועדות – בבית הכנסת.²⁵ וראה להלן.

כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, ינצלו 'עת רצון' זו, כדי:
(א) ללמוד פרק משנה המתחיל באות אחת

משמו הקדוש (על-כל-פנים פרק אחד).²⁵
(ב) להוסיף²⁶ בלימוד תורתו של בעל ההילולא,²⁷ ש"עיקר גילוי החסידות באופן של הבנה וההסברה נתחדש על-ידו, ונתכנה 'הרמב"ם דתורת החסידות'.²⁸

(ג) להוסיף²⁶ בעבודת התפילה.
(ד) להוסיף²⁶ בנתינת צדקה, ומה טוב – לעניין השייך לעבודתו המיוחדת של בעל ההילולא או למוסדות העוסקים בעבודתו, ש"עיקר חידושו – ביסוד ישיבת תומכי-תמימים, שבה מודגשת שלימות התורה" נגלה וחסידות כאחד,²⁹ ו"על-ידו התחילה עיקר הפצת תורת החסידות חוצה"³⁰, ובעבודת רבותינו נשיאינו ממלאי-מקומו.

(ה) לקיים התוועדות של שמחה, בה יקבלו עליהם הנאספים החלטות טובות בענייני תורה ומצוות.³¹

20 כ"ה-חיים ס"י רכו ס"ק ב ובדי-השולחן ס"י סו ס"ק יח.
21 ואפילו בלא שם ומלכות, כיוון שבלוח ברכות-הנהנין (פ"ייב הכ"ג) כי אדמו"ר שאם נפל הפרח וגדלו הפירות טוב לברך בלא שם ומלכות, ובסדר ברה"י השמיט זאת. 'ביאור סדר ברה"י עמ' 445.
22 הנשיאות החלה בשנת תרמ"ג, אך קבלת עול הנשיאות בכל הפרטים היתה רק בשנת תרנ"ד, ראה 'ספר התולדות – אדמו"ר מהורשי"ב, הוצאת קה"ת, כפר-חבי"ד תשל"ו, עמ' 34, ושיחת ש"פ וראת תשמ"ו. וראה הערה 1 בפתח דברי לסי המאמרים תרמ"ג-ד.
23 פרשת ימי חייו האחרונים בעלמא דין והסתלקותו נדפסה בס' 'אשכבתא דרבי', ברוקלין תשל"ו, ועוד.
24 בחורף תרצ"ט, כיוון ששלטונות העיר עמדו להרוס את בית-העלמין, הועבר גופו הקי לבית-העלמין החדש שבאותה העיר מתוך מסירת-נפש ע"י מניין מאניש, על-פי הוראות תלמידו הרה"ק ר' לוי-יצחק שניאורסאהן נ"ע, אביו של

הרבי, והקימו במקום אוהל מאותן האבנים שהועברו מהאוהל הישן. 'אשכבתא דרבי עמ' 151, ומשם ב'תולדות לוי-יצחק', הוצאת קה"ת, כפר-חבי"ד תשנ"ה, ח"א עמ' 287.
צילום הציון ששופץ נדפס שם בעמ' 294.
24 ראה לקוטי-שיחות כרך ד עמ' 1293 בהערה. כרך יב עמ' 146 בהערה 1. כרך לב עמ' 23 הערה 38. ספר-שיחות תשמ"ח ח"א עמ' 347 הערות 7, 8.
25 ע"פ לקוטי-שיחות כרך כא עמ' 296.
26 ע"פ 'התוועדות' תשמ"ז ח"ב עמ' 286, מוגה.
27 ע"פ שיחות-קודש תשנ"ב עמ' 382.
28 לקוטי-שיחות כרך ז עמ' 209, 277.
29 לקוטי-שיחות כרך כ עמ' 67. כרך כו עמ' 25.
'התוועדות' תשמ"ז ח"א עמ' 310, 495.
30 לקוטי-שיחות כרך כ עמ' 389. וראה שם כרך כב עמ' 186.
31 ע"פ 'הוספות לשיחה הניל' בהערה 25, שם עמ' 292.
ראה לקוטי-שיחות כרך כא עמ' 276.

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהדה"ק רלו"י מליובאוויטש
זעוקללה"ה נבג"מ ז"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקנט

ערב שבת-קודש
פרשת תזריע / החודש
כ"ח באדר-ב ה'תשס"ה

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לזכות
האחים התמימים הדגולים לבית
דייטש
הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם-משה
וגיסם ר' גבריאל גופין שיחי

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ח באדר ב' ה'תשס"ה – ו' בניסן ה'תשס"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ח באדר ב'	ה' מחוסרי כפרה. פרק ג-ה.	ה' מעילה. פרק ד.	מ"ע עד. עז.
ש"ק	כ"ט באדר ב'	ה' תמורה... בפרקים אלו. פרק א-ג.	ה' ה.	מל"ט קז. מ"ע פז.
א'	א' בניסן	פרק ד. לב טהור וגוי. ספר טהרה והוא ספר עשירי. ה' טומאת מת... בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ו.	מל"ט קז. מ"ע קז.
ב'	ב' בניסן	פרק ג-ה.	פרק ז.	מ"ע קז.
ג'	ג' בניסן	פרק ו-ח.	פרק ח.	מ"ע קז.
ד'	ד' בניסן	פרק ט-יא.	לך אזבח וגוי. ספר הקרבנות והוא ספר תשיעי. ה' קרבן פסח... בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קז.
ה'	ה' בניסן	פרק יב-יד.	פרק ב.	מ"ע קז.
ו'	ו' בניסן	פרק טו-יז.	פרק ג.	מ"ע קז.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זמנ זריחה	זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה							
ו' / כ"ח באדר ב'	4.15	5.06	5.29	6.25	9.30	12.43	1.15	7.05.0	7.29
ש"ק, כ"ט באדר ב'	4.14	5.05	5.28	6.23	9.29	12.43	1.14	7.05.7	7.30
א' / א' בניסן	4.12	5.04	5.26	6.22	9.28	12.42	1.14	7.06.4	7.31
ב' / ב' בניסן	4.11	5.02	5.25	6.21	9.27	12.42	1.14	7.07.1	7.32
ג' / ג' בניסן	4.09	5.01	5.24	6.20	9.27	12.42	1.14	7.07.8	7.32
ד' / ד' בניסן	4.07	5.00	5.22	6.19	9.26	12.41	1.14	7.08.4	7.33
ה' / ה' בניסן	4.06	4.58	5.21	6.18	9.25	12.41	1.14	7.09.1	7.34
ו' / ו' בניסן	4.04	4.57	5.20	6.16	9.25	12.41	1.13	7.09.1	7.34

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
תזריע	6.28	7.41	6.43	7.44	6.35	7.44	6.45	7.43
מצורע	6.32	7.47	6.48	7.49	6.40	7.49	6.50	7.48

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוך • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן

מור"ל: מכון ליובאוויטש שיעורי צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

לוח השבוע

כיומו בפרשת הנשיאים. היום מתחילים "ויהי ביום כלות משה" ומסיימים "זה קרבן נחשון בן עמינדב" (במדבר ז, א-י). אחר-כך אומרים (גם בשבת)¹³ את ה"יהי רצון" הנדפס בסידורי תהלת-ה'¹⁴. גם כוהנים ולוויים אומרים אותו.¹⁵ ברכת האילנות: מברכים אותה רק¹⁶ בחודש ניסן¹⁷. גם נשים מברכות¹⁸. מברכים רק על אילני מאכל¹⁹. לכתחילה יש להשתדל שיהיו לפחות שני אילנות²⁰. מי שלא הספיק לברך

וההמשכה הן באופן נעלה יותר (בשו"ת מנחת-אלעזר ח"ה ס"י ב כתב שלא יאמרו כהן ולוי את היה"ק, אבל בפתחא זוטא ה' פסח ס"א א' ו הוכיח שגם הם יכולים לומר זאת).

16 ישע"י הלכה ומנהגי או"ח ח"א ע"מ ר"ק, ע"פ סדר ברכת-הנהנין שבסידור אדמוה"י. וכן הוא ע"ד הקבלה, ברכי-יוסף ס"י רכו ס"ק ב. ולפלא שממשיכים להדפיס גם השתא בלוח כולל-חב"ד (ע"פ קצות השולחן ס"י סו בבדי-השולחן ס"יק יח) שניתן לברך ברכה זו גם בחודשי אדר או אייר, ללא כל הסתייגות. וראה אנציקלופדיה תלמודית כרך ד ע"מ שנת, ציון 98.

17 היו שביכרו ברכה זו ברוב ע"מ, ראה 'אוצר מנהגי חב"ד ע"מ ה. ובפרט ע"פ המבואר בס' מורה באצבע להחיד"א אות קצט ע"פ זוהר (הני"ל הערה 14) שכוונת הברכה היא לתיקון נשמות שנתלגלו בדומם וצומח ויבשקע עליהן רחמים.

לענין ברכה בשבת, ראה שו"ת יחוה דעת ח"א ס"י ב שאין בזה איסור, ותלוי במנהג המקום, ושי"ן.

בשו"ת מהרי"ל (הישנות) ס"י קמג נקט **בנשיטות** שמי שלא בירך בראייה ראשונה מברך בראייה שנייה, ונעתק באגור ס"י שיח ומטה-משה ס"י שסא (שם הבאי מזה ראה לדין שהחיינו, שבו נחלקו עליו, ולדעת רבינו בסידורו מברכים ללא שם ומלכות), ובבירור-הלכה ס"י רכו (ע"מ ר"ט) כי שלפי כללי הפוסקים יש לפסוק כן נגד כל האחרונים שלא ראוהו. בבדי-השולחן שם הבין בסדר ברכות-הנהנין פ"י הי"ד שאין לברך, אבל מפשטות הלשון הכוונה רק לשלול ברכה **נוספת** באותה שנה (וכמו בהלכה י"ז וכ"ו שלא כותבים כך. ובפרט שמהלשון שם יא"ו **חזר** ומברך" משמע שכן מברך לראשונה). וראה בזה באריכות בשו"ת הקצר פרק פז ס"ג ובהערות.

18 נסמן בשו"ת הקצר שם ס"יא.

19 ראה הדעות בזה בשו"ת הקצר שם ס"ה ובהערות. דעת הרמב"ם, הטושו"ע והפוסקים שהביא בלקוטי-שיחות כרך כג ע"מ 116 הערה 33 (וכפי שנראה שחבריו שם) שצ"ל אילני פרי דווקא. ורק שהעיר על השמטת אדמוה"י מסדר ברה"י, וסיים יזאכ"י בקשר להשמטות כיו"ב שם.

לענין אילנות שעודם בשנות ערלה, בגליון רע"א ס"י רכו מסתפק בזה, אבל רבים פסקו לברך, ראה הגדה-של-פסח 'חזון עובדיה' ע"מ יד משו"ת דוב"ב-מישרים ח"ג ס"י ה וחלקת-יעקב ח"ב ס"י כז ועוד.

חודש ניסן

בכל החודש אין אומרים תחנון⁵, 'א-ל אך אפים'⁶ ו"למנצח... יענך"⁷ בימות החול, "אב הרהמים" לפני מוסף שבת, ו"צדקתך" בשבת במנחה⁸. אין מתענים אלא אתן ביום חופתו ובכור בערב-פסח⁸.

נשיא: מצווה לחזק את המנהג⁹ לקרוא¹⁰ אחר התפילה¹¹ (אחרי אמירת תהילים¹²) בכל יום החל מהיום עד י"ג ניסן ועד בכלל, דבר יום

5 שו"ע אדמוה"י סימן תכט ס"ח.

6 כנדפס בסידורים מאז שנת תשל"ח. ראה בירור בעניין זה ביהתקשרותי גיליון שכט עמ' 18.

7 סידור אדמוה"י, לפני ילמנצח' זה.

8 לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדמוה"י ס"י תכט ס"ט.

9 ישע"י הלכה ומנהגי או"ח ח"ב ע"מ עז.

י"א שבהקפדה לומר בכל יום את הנשיא שלו, יש סגולה שלא ישכח באחד הימים לספור ספירת העומר. שמעתי מאבי מורי ז"ל בשם הרה"ג הרה"ח ר' שאול ברוק ע"ה.

10 אין מנהגנו לקרוא מתוך ספר-תורה. גם בימי הקריאה אין לגלות הס"ת ולקרוא פרשת הנשיאים מתוכו. ובפרט בש"ק, פרשת הנשיאים צ"ל אחר תפילת המוספין דווקא – ישע"י הלכה ומנהגי שם.

11 ובוים שיש תפילת מוסף, אחרי תפילת מוסף, שתדירה ומקודשת יותר מקריאת הנשיא – שם ע"מ עט.

12 דתדיר קודם, וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' (ניסן-סיוון) ע"מ ג.

13 'היום יום', ר"ח ניסן. ספר-המנהגים ע"מ 36. וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' ע"מ ד"ו.

14 ע"מ 473. לכאורה צריך לנקד שם "פרשה" (כולה קמץ).

בס' יקב הישרי מהדורת הרב שיינברגר תשנ"ג, פרק פה (דף תנג, א"ב), הנוסח הוא: "**דמתחזקין** [ולא כהתיקון ידמתחשין, עיי"ש] כציפרים, ומצפצפין **בשבחין** [כ"ה במקור, י"ס יוסף, ע"פ זוהר דלהלן], ומצלאן על... ותעיל ה' **ציפריא קדישין** [אצלנו "ציפרי קדישין"]

לאחר קדישא דאיתמר **עליהו** [ונוסחטו הוא כבסי יסוד יוסף, "עליה" – על האתר]... וכל האורות **הקדושות הכלולות** [א"ה]: צ"ע שבכ"מ – כמו באה"ק סכ"ו, כז – 'אורות' הן בלשון זכר] בקדושת זה השבט, **ואהיה מלוכט בקדושת זה השבט** [נשמט מפני הדומות, וכבר העירו ע"ז]... [ומציין לוהר ח"ג קצ"ב, דו"ת מונקאטש ח"ב אות ג].

15 למרות שמוזכר שם "שבאם אני עבדך משבט..." והוא איננו משבט זה, כיוון שזה שייך לעיבורי (דהיינו גילוי מסויים ממשמה אחרת בתוך נשמת-הוא, הנשאת בדרגתה), הוראת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, היום יום שם, ספר-המנהגים שם, לוח כולל-חב"ד. בשערי הלכה ומנהגי או"ח ח"ב ע"מ פ נבאר, שהשייכות היא **ודאית** לכל אחד ואחד מישראל, ורק שבאם זהו שבטו, אזי השייכות

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת-קודש, פרשת תזריע / החודש

כ"ט באדר – מברכים החודש וערב ר"ח ביום האחרון של חודש אדר צריכה להיות שמחה מופלגה ביותר, לאחר ה'מרבין בשמחה' של כל ימי אדר מיום ליום, והיא נותנת את הכוח והסיוע להמשיך את הגאולה דחודש ניסן, שבו נגאלו וכו עתידין להיגאל, כי השמחה שבחודש אדר, ובפרט ביום האחרון שבו, פורצת את גדרי הגלות ומביאה את הגאולה האמיתית והשלמה, על-ידי משיח צדקנו שנאמר בו "עלה הפורץ לפניהם", בקרב ממש'.

אמירת כל התהילים בהשכמה [בחליפה וכובע, והנשואים בחגירת אבנט]. אחרי-כך לומדים כשעה מאמר חסידות, ואחרי-כן התפילה.

רצוי להכין את ספר-התורה המיועד לקריאת פרשת החודש לפני התפילה, כדי למנוע טרחה דציבורא.

מוציאים שני ספרי-תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע.

מניחים את ספר-התורה השני על הבימה ליד הראשון, ואומרים חצי קריש. בספר השני קוראים למפטיר את פרשת החודש, בפרשת בא: "ויאמר... החודש הזה... תאכלו מצות (שמות יב, א-כ).

אם יש רק ספר-תורה אחד – אין מגביהים

אחר חצי קריש, אלא גוללים לפרשת החודש, ומגביהים וגוללים לאחר גמר המפטיר. את החצי קריש אומרים תמיד אחרי הקריאה שלפני עליית המפטיר.

הפטרה: "כה אמר... בראשון באחד לחודש... עולת תמיד" (יחזקאל מה, יח-טו), ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון של הפטרת 'מחר-חודש' (שמואל-א, כ, יח. מב).¹

אם קרא את הפטרת השבוע או כל הפטרה אחרת, קורא אחריה הפטרת פרשת החודש, ואם נזכר אחר הברכות – קורא אותה בלא ברכה.²

המולד: שבת-קודש בבוקר בשעה 6:24 ו-6 חלקים.

מברכים החודש: ראש-חודש ניסן³ ביום הראשון.

אין אומרים "אב הרחמים".

התוועדות בבית-הכנסת (ולמהשיכה בבית), ובפרט שהשבת היא לא רק שבת מברכים, אלא גם שבת החודש.

במנחה אין אומרים 'צדקתך'.

יום ראשון

א' בניסן, ראש-חודש

[מנהגי ראש-חודש פורטו לאחרונה ב'התקשרות' גיליונות: תקמ"ו, תקנ"ג, תקנ"ד]. יום התוועדות. ההתוועדות – בבית-הכנסת.⁴

1 לקוטי שיחות ד' עמ' 1274.
2 לוח כולל-חב"ד. ספר-המנהגים עמ' 33. בקשר להנהגת רבותינו נשיאנו בקריאת הפטרה זו, ראה 'רשימות' חוברת ה עמ' 8.
3* לוח כולל-חב"ד, ש"פ נת.
4 כן הלשון תמיד בלוח כולל-חב"ד, וכך נוהגים שאין מוסיפים תיבת 'מחר' (רק כשמברכים לשי"ק הבא ויום הראשון שלאחריו, או מוסיפים 'ולמחרתו ביום הראשון' כדי לשלול את יום א' הסמוך, על אף שלא נזכר הדבר בלוח – בשם בעל-הקריאה בבית חיינו הרה"ח ר"מ שוסטערמאן ע"ה).

4 'יהיום יום', לי ניסן.

בכוחו של כל אחד לצאת מ"מצרים"

קדושת השבת נקבעה מצד הבריאה עצמה, 'מקדשא וקיימא', ומשום כך הקדושה היא על-פי מדידת והגבלת העולם, קדושה שביסודר השתלשלותי ◻ לעומת זאת, קדושת יום-טוב, נמסרה לישראל שלמעלה משליטת הטבע ויש בכוחם להפוך יום חול לקדוש ◻ ניסן הוא הראש להנהגה שלמעלה מהטבע ◻ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

בבל-תאחר", שאינו עובר בבל-תאחר עד שיעברו עליו ג' רגלים כסדרן, וחג המצות תחילה.⁴

וצריך להבין: מהי השייכות של "רגלים" ו"מלכים" לחודש ניסן דווקא, שלכן נקבע אחד בניסן להיות ראש-השנה למלכים ולרגלים, אף-על-פי שהתחלת השנה היא מחודש ניסן.

א. איתא בגמרא¹ "באחד בניסן ראש-השנה לחודשים... מינלן? דכתיב: החודש הזה לכם ראש-חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה". כלומר: אף-על-פי שהתחלת השנה היא מחודש תשרי, מכל-מקום, מניין החודשים מתחיל מחודש ניסן.

אמנם, בהעניין ד"ראש-השנה לחודשים" אין נפקא-מינא בנוגע למניין השנים.²

אך ישנו עוד עניין באחד בניסן שנוגע למניין השנים – כדאיתא במשנה³ "באחד בניסן ראש-השנה למלכים", "רגילים היו למנות זמן שטרותיהם לשנות המלך... וקבעו חכמים אחד בניסן לתחילת שנתו, ואפילו עמד בשבת או באדר, כלתה שנתו משהגיע ניסן, ויתחילו למנות לו שנה שנייה".⁴

ועוד זאת, ש"באחד בניסן ראש-השנה לרגלים", "נפקא-מינה לנודר, למיקם עליה

ב. ויש לבאר תחילה כללות העניין ד"רגלים": החילוק שבין יום-טוב (רגל) לשבת – ששבת "מקדשא וקיימא", מה-שאינ-כן יום-טוב שקביעותו תלויה בבית-דין, שנאמר⁵ "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם", אתם כתיב, "אתם אפילו שוגגין אתם אפילו מזידין כו".⁶

והעניין בזה:

הקדושה דשבת נקבעה מצד הבריאה עצמה,

4 ר"ה בתחילתה.
5 פרש"י שם.
6 שם ד, א ובפרש"י.
7 ביצה יז, א.
8 אמור כג, לז.
9 ר"ה כה, א.

1 כנראה הכוונה לחידושי הרשב"א לר"ה שם: ילא ידענא למאי הלכתא. וי"ל דנפקא-מינא לידע החנים שכתוב בהן בראשון, בחודש השלישי, ובחודש השביעי כו"ל.

היינו, שנקבע בהבריאה שיש עניינים של חול ויש עניינים של קדושה. וכיוון שכן, הרי גם הקדושה (שבת שמקודש מימי החול) היא במדידת והגבלת העולם, קדושה שבסדר השתלשלות. מה-שאינ-כן הקדושה דיוס-טוב שלא נקבעה מצד הבריאה עצמה, אלא זהו עניין שנמסר לבית-דין – נשמות ישראל שאינם נתונים תחת שליטת הטבע, ויש להם כוח התורה, להיותם סמוכין איש מפי איש עד משה רבינו, שקיבל תורה מפי הגבורה – שבכוחם לפעול קדושה גם ביום כזה שמצד הבריאה עצמה הוא יום חול, הרי קדושה זו היא למעלה ממדידת והגבלת העולם, המשכה שלמעלה מסדר השתלשלות.

ג. וזהו גם הטעם שאחד בניסן הוא "ראש-השנה למלכים":

"ניסן" – מלשון ניסים – הוא גם מלשון "כנשוא נס הרים"¹⁴, שהוא עניין ההגבהה וההתנשאות למעלה מהטבע.

וזהו השייכות דניסן למלכים – שאחד בניסן הוא "ראש-השנה למלכים" – כיוון שמלכי בית דוד הכשרים נקראים בשם "נשיא"¹⁵, מלשון התנשאות, ובוה נכלל (לא רק עניין ההתנשאות על העם, אלא) גם העניין דהתנשאות עצמית שלמעלה לגמרי מציאות העם, ובשורשו למעלה הוא עניין מלכות דאין-סוף שלמעלה מסדר השתלשלות.

ד. והנה, כיוון ש"כל ישראל בני מלכים הם"¹⁶, הרי מובן, שעניין ההתנשאות שבמלכים, שהוא עניין ההגבהה שלמעלה מהטבע (כנ"ל), ישנו אצל כל בני-ישראל.

והעניין בזה – שלכל אחד ואחד מישראל יש כוח להתנשאות מסדר ההנהגה שמצד טבע העולם – שהגוף ונפש-הבהמית וחלקו בעולם מעלימים ומסתירים על הנשמה – שלא זו בלבד שלא יעלימו ויסתירו, אלא אדרבה, הנשמה נעשית בעלת-בית עליהם, לפעול שעל-ידם תתמלא ותושלם הכוונה דירידה

היינו, שנקבע בהבריאה שיש עניינים של חול ויש עניינים של קדושה. וכיוון שכן, הרי גם הקדושה (שבת שמקודש מימי החול) היא במדידת והגבלת העולם, קדושה שבסדר השתלשלות.

מה-שאינ-כן הקדושה דיוס-טוב שלא נקבעה מצד הבריאה עצמה, אלא זהו עניין שנמסר לבית-דין – נשמות ישראל שאינם נתונים תחת שליטת הטבע, ויש להם כוח התורה, להיותם סמוכין איש מפי איש עד משה רבינו, שקיבל תורה מפי הגבורה – שבכוחם לפעול קדושה גם ביום כזה שמצד הבריאה עצמה הוא יום חול, הרי קדושה זו היא למעלה ממדידת והגבלת העולם, המשכה שלמעלה מסדר השתלשלות.

וזהו השייכות ד"רגלים" לחודש ניסן: נתבאר בהמאמר¹⁰ החילוק שבין תשרי לניסן, שתשרי הוא ראש-השנה דסדר הנהגת העולם, הנהגה טבעית, וניסן הוא הראש להנהגה שלמעלה מהטבע, הנהגה נסית, כמרומו גם בשם "ניסן", מלשון ניסים¹¹.

וכפי שנתבאר, שחודשי הקיץ (שהתחלתם מניסן) הם חודשים דרכורא, בחינת ז"א, שעיקרו חסדים, עניין האור והגילוי, והוא למעלה מבחינת מלכות, שעיקר בניינה מהגבורות (העלם), שמשם הם החודשים דנוקבא, חודשי החורף (שהתחלתם מתשרי).

וכיוון שניסן הוא הראש להנהגה שלמעלה מהטבע, נקבע בו "ראש-השנה לרגלים", שעניינם המשכת הקדושה (לא רק ש"מקדשא וקיימא" בסדר השתלשלות, אלא) שלמעלה מסדר השתלשלות.

ועניין זה (שניסן הוא הראש והראשון) נתחדש במתן-תורה (החל מיציאת-מצרים שהיא ההכנה למתן-תורה) – שהרי בתחילת

* * *

ועוד יש להוסיף על כך:

מאחר שהגאולה העתידה תהיה בבחינת 'זכר', מוכן שגם העבודה שתביא את הגאולה צריכה להיות בבחינת 'זכר'. פירוש: 'זכר' מורה על תקיפות ואומץ, כמאמר רז"ל (קידושין לה), "איש דרכו לכבוש". יש 'לכבוש' את העולם וענייניו ולהכניסם לתחום הקדושה מתוך תקיפות, מבלי להתרשם מפני המלעיגים למיניהם.

(לקוטי שיחות, כרך א, עמ' 238)

אישה כי תזריע וילדה זכר (יבב)

איש מזריע תחילה - יולדת נקבה, אשה מזרעת תחילה - יולדת זכר (ברכות ט)

בתוך ה'שלושים' להסתלקותו של כ"ק אדמו"ר הזקן הופיע, בחזון הלילה, אצל נכדו, הרבי ה'צמח-צדק' ואמר לפניו מאמר חסידות. עם סיום המאמר אמר: "איש מזריע תחילה יולדת נקבה" – זו אמך (הרבנית דבורה-לאה, בתו של אדמו"ר הזקן); "אישה מזרעת תחילה יולדת זכר" – זה אתה.

(היום-יום עמ' נ)

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יבג)

ידוע שמצוות מילה ממשיכה גילוי של שם הוי', כנרמז בפסוק, "מי יעלה לנו השמימה" (דברים ל) – ראשית-יבות מילה וסופית-יבות הוי'. לכן נקבעה מצווה זו ביום השמיני, כי המספר שמונה רומז לגילוי שם הוי' שיהיה לעתיד:

מספר זה רומז לארבעת האותיות של שם הוי' כפי שהם בגלוי (הקרי, באל"ף דל"ת) וכפי שהם בהעלם (הכתיב, ביו"ד ה"א); ולעתיד-לבוא יאירו ויתגלו האותיות הנעלמות באותיות הגלויות, "כפי שאני נכתב, אני נקרא" (פסחים ג).

(לקוטי תורה ויקרא, עמ' כא)

תשב בדמי טהרה, בכל קודש לא תיגע ואל המקדש לא תבוא (יבד)

בדמי טהרה: אף על פי שרואה טהרה. בדמי טהרה... הוא שם דבר, כמו טוהר (רשי')

"אף-על-פי שרואה טהרה" – זו העבודה של 'אתכפיא' (ביטול הרע ושכירתו). אדם חייב לטהר את עצמו למרות ה'דם'.

"הוא שם דבר כמו טוהר" – זו העבודה של 'אתהפכא' (הפיכת הרע לטוב). יש לטהר את ה'דם' עצמו ולהפוך אותו לטוב.

עלינו לשקוד בעבודת ה'אתהפכא' גם בזמן הגלות, אף-על-פי שאז אנו שרויים במצב של "בכל קודש לא תיגע ואל המקדש לא תבוא".

(לקוטי שיחות, כרך ז, עמ' 90)

(10) לעיל עמ' 51 (בתורת-מנחם – התוועדות' ח"ח ואילך. וש"ב.
(11) ראה ברכות נו, רע"א.
(12) מלכים-א ח,ב.
(13) ראה גם חידושי הריטב"א לר"ה ז,א.
(14) ישעיה יח,ג.
(15) ראה לקו"ש ח"ט עמ' 165 ואילך. וש"נ.
(16) שבת סז,א. וש"נ.

פרשת תזריע

פרשת תזריע

מהו הקשר בין שם פרשתנו, שתוכנו הולדת חיים חדשים, לבין הנושא המרכזי של הפרשה – נגעים, שתוכנם היפך החיים, כמאמר רז"ל (נדרים סד) "מצורע חשוב כמת"? (א) על הנגעים נאמר שהם "אות ופלא בישראל כדי להזהירן מלשון-הרע", וכן הסגרת והחלטת המצורע נועדו להבטיח "שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצנות ולשון-הרע" (רמב"ם סוף הלכות טומאת צרעת). הרי שגם עצם הופעת הנגע וגם דרך הטיפול בו, לא באו אלא כדי לתקן את המצורע ולהביא לידי כך שאדם זה שחשוב 'כמת' יתחיל חיים חדשים ונעלים יותר – "תזריע".

(ב) "תזריע" רומז לעבודה בזמן הגלות, שהיא בבחינת 'זריעה' והכנה ל'צמיחת' הגאולה. כידוע שהגילויים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתינו בזמן הגלות והם 'פירות' זריעתנו עכשיו. העבודה שפרשתנו, שעוסקת בדיני נגעים (הרומזים לגלות) נקראת תזריע, מלמדת, שהעבודה האמורה צריכה להיות חדורה ב'תזריע' – כבר בעת העבודה צריך להרגיש שבפעולה זו 'זורעים' את הגאולה העתידה ואת הגילויים הנפלאים של ימות המשיח.

(לקוטי שיחות, כרך כב עמ' 70)

אשה כי תזריע (יב,ב)

"אשה" – רומז לתשוקתה של הנשמה לחזור לשורשה האלוקי. שכן השם 'אשה' הוא על שם מקורה של האשה, "כי מאיש לוקחה זאת" (בראשית ב). "כי תזריע" – הזריעה אינה אפשרית אלא בארץ. לומר לך: למרות התשוקה האמורה, אין אדם רשאי 'לברוח' מן העולם, אלא עליו לעבוד עם העולם ובתוכו כדי לבררו ולהעלותו.

(לקוטי שיחות, כרך א, עמ' 237)

אשה כי תזריע וילדה זכר (יב,ב)

מפרש האור-החיים:

"אשה" – זו כנסת-ישראל שנמשלה לאשה.

"תזריע" – היינו קיום המצוות, כרתיב (הושע י) "זרעו לכם לצדקה".

"זכר" – רומז לגאולה העתידה, שתהיה גאולה נצחית – בחינת "זכר".

"אשה כי תזריע וילדה זכר" – על-ידי מעשינו ועבודתנו בזמן הגלות, נזכה לגאולה אמיתית, גאולה שאין לאחריה גלות.

על כך מוסיף ארמו"ר הצמח-צדק ומבאר, מדוע נמשלו המצוות לזריעה:

(א) על-ידי זריעת גרעין בארץ צומחת כמות גדולה של תבואה, וכך גם על-ידי קיום מצווה 'צומח' גילוי אלוקות בעולמות העליונים.

(ב) הגרעין אינו צומח אלא במקום הראוי לזריעה (ולא במדבר, לדוגמה), וכך 'זריעת' המצוות אינה אפשרית אלא בישראל; דווקא מעשה המצוות של ישראל פועל 'צמיחת' האור והגילוי למעלה.

(אור-התורה ויקרא, עמ' תצז)

דבר מלכות

צורך עלייה, שתתעלה לדרגא נעלית יותר מכמו שהיתה קודם ירידתה למטה. ועניינו בעבודה בפועל – שאין זה באופן שבמשך כל היום כולו מונח הוא בהוויות העולם, ובינתיים נזכר גם על הקב"ה, ולכן צורך עלייה, שתתעלה לדרגא נעלית יותר מכמו שהיתה קודם ירידתה למטה. ועניינו בעבודה בפועל – שאין זה באופן שבמשך כל היום כולו מונח הוא בהוויות העולם, ובינתיים נזכר גם על הקב"ה, ולכן

מרגע שניעור משנתו, חושב הוא על הקב"ה, ולכן

מתפלל כדבעי ולומד תורה, אלא שבינתיים נזכר

שיש גם מציאות של עולם שעליו לברר

לומד פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, אלא אדרבה: כמשך כל היום, מהרגע שניעור משנתו, חושב הוא אודות הקב"ה, ולכן מתפלל כדבעי, ולומד שיעור בתורה, ובזה דווקא מונח הוא בכל מציאותו; אלא שבינתיים נזכר שיש גם מציאות העולם, ומצד הכוונה העליונה צריכה להיות עבודתו גם בבירור חלקו בעולם, ולכן כופה את עצמו להתנתק לרגע מתפילה ותורה כדי לעסוק בעבודת הבירורים.

ה. ובפרטיות יותר:

ידוע¹⁷ החילוק שבין עולמות ב"ע (בריאה), יצירה, עשייה) לעולם האצילות. שבעולמות ב"ע, מציאות בפשיטות ואלוקות בהתחדשות, מה-שאינ-כן בעולם האצילות, אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות.

ורוגמתו בהנשמה – שקודם ירידתה למטה הרי היא באצילות (כמבואר¹⁸ בפירושו "נשמה שנתת בי טהורה היא"¹⁹ שקאי על עמידתה בעולם האצילות) ששם אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות, מה-שאינ-כן לאחרי ירידתה בגוף כו'.

בהתחדשות.

א. אמנם, על זה שואל יהודי קושייה:

כיוון שמצד ירידת הנשמה למטה נמצא הוא בגוף ונפש-הבהמית בעולם-זהה הגשמי והחומרי, ונוסף לזה, ידע איניש בנפשיה מעמדו ומצבו מצד מעשיו, דיבוריו ומחשבותיו שלא כדבעי, שחטא ופגם והעביר את הדרך – איך ייתכן שיהיה אצלו אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות?

והמענה לזה – בדיבור הראשון דמתן-תורה, שעניינו הוא השליטה על הטבע על-ידי הנהגה שלמעלה מהטבע – "אנוכי הוי' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים"²⁰.

הקב"ה אומר לכל אחד ואחד מישראל "אנוכי הוי' אלוקיך" – לשון יחיד²¹ – ש"הוי'", שעניינו היה, הווה ויהיה כאחד²², למעלה מהטבע, הוא "אלוקיך", כוחך וחיותך²³,

ועל-ידי זה "הוצאתיך מארץ מצרים" – שניתן לו הכוח לצאת מכל המיצרים וההגבלות של העולם, הן אלה שמצד העולם כשלעצמו,

21 ראה יל"ש יתרו רמז רפו. ועוד.
22 זח"ג רנז, סע"ב. פרוס ש"א פ"ט. תניא
שעהוה"א פ"ז. ובכ"מ.
23 ראה לקו"ת במדבר טז, סע"ד. ר"פ ראה.
סה"מ מלוקט ח"ד עמ' מט. עמ' רעג. ועוד.

17 ראה סה"מ תש"ו עמ' 30. סה"מ מלוקט ח"א עמ' רכד. ועוד.
18 לקו"ת ראה כו,א. ובכ"מ.
19 נוסח ברכות השחר.
20 יתרו כ,ב.

ההן אלה שגרים על-ידי מעשיו כו'. ויתירה מזה: לא זו בלבד שבכוחו לעמוד במעמד ומצב שהגוף ונפש-הבהמית לא ישלטו עליו, על-ידי זה שיברח מהם כו', אלא אדרבה, שבכוחו לברר ולזכר את הגוף ונפש-הבהמית עצמם, כתורת הבעש"ט²⁴ על הפסוק²⁵ "כי תראה חמור שונאך וגו' עזוב תעזוב עמו", שאין לשבור את הגוף על-ידי תעניות וסיגופים, אלא לבררו ולזכרו כו'. וכיוון שכן, יכולים לדרוש ממנו את היציאה מהמיצרים וגבולים באופן כזה שעל-כל-פנים בנוגע להנהגה בפועל יהיה מונח אצלו אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות.

ז. ועוד זאת, שהעניין ד'הוצאתיך מארץ מצרים" הוא בנקל יותר בימינו אלה מכמו ביציאת-מצרים בפעם הראשונה, כי: בהיותם במצרים, "ערוות הארץ"²⁶, היו בני-ישראל שקועים במ"ט שערי טומאה²⁷, וזו היתה הגלות הקשה ביותר. ואף-על-פי שהשמדות וההריגות רחמנא-ליצלן שהיו בגלויות שלאחרי זה לא היו בגלות מצרים (כנראה ממדרשי חז"ל), מכל-מקום, היתה זו הגלות הקשה ביותר, מכמה טעמים: (א) להיותה הגלות הראשונה, (ב) ולהיותה קודם הברור והזיכרון שנעשה בעולם על-ידי מתן-תורה (כמו שנתבאר במקום אחר²⁸).

ואם מגלות מצרים שהיתה הקשה ביותר, יצאו בני-ישראל – משאר הגלויות, שהן קלות יותר, וישנו גם הכוח דמתן-תורה, הרי בוודאי שיש בכוחו של כל אחד ואחד מישראל

לצאת מהם.

ובפרט בעומדנו בעקבתא דעקבתא דמשיחא, לאחרי כל מה שכבר פעלו בדורות שלפנינו בבידור הניצוצות כו', ובמילא ישנו הסיוע של ניצוצות הקדושה שכבר נתבררו, ומה גם שלא נשאר לנו לפעול אלא דבר מועט בלבד ("א קליניקייט"), והיינו, שהמעלה בעבודה עתה היא הן מצד המבדר והן מצד המתברר – הרי בוודאי שיש בכוח לצאת מכל המיצרים והגבולים, כך, שבנוגע להנהגה בפועל על-כל-פנים יהיה מונח אצלו אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות.

צריכים רק לעשות ולפעול, ומתוך שמחה, ועל-ידי זה מתבטלים כל העניינים של מצרים וגבולים, כיוון ששמחה פורצת גדר²⁹.

ח. האמור³⁰ לעיל שבימינו אלה נקל יותר העסק בעבודת הברורים – מתבטא גם בכמה הנהגות.

ולדוגמה:

בדורות שלפנינו לא היו עוסקים בעניינים גשמיים קודם התפילה ושיעור לימוד בתורה – מלבד העניינים שמברכים עליהם בברכות השחר, כמו "מלביש ערומים", ו"שעשה לי כל צרכי", וכיוצא בזה, שהם עניינים של לבושים שברך מקיף, מה-שאינ-כן בנוגע לעניינים של מזון שבפנימיות, הנה רק לאחרי התפילה ושיעור לימוד בתורה היו אוכלים פת שחרית.

אמנם, בדורות האחרונים התיירו לשתות קודם התפילה³¹, ולאחרונה יותר, התיירו גם לאכול משהו – מיני מזונות – קודם

24) כתר-שם-טוב (הוצאת תשנ"ט) הוספות סכ"א. ושי"ג (נעתק ב'היום יום' כח שבט).
25) משפטים כגה.
26) מקץ מבט, שם. וכ. וראה קה"ר פ"א, ד.
27) ראה זו"ח ר"פ יתרו. ועוד.
28) ראה גם ש"פ יתחת ש"פ מבה"ח שבט סט"ו (לקו"ש ח"א עמ' 96. לעיל ח"ז עמ' 282 ואילך).
29) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רג ואילך.

30) ברשימת ההנהגה נזכר שדובר גם בעניין "כי גר היית בארצו", "בירא דשתית מיניה לא תשרי ביה קלא" (ב"ק צבב), שכאשר מקבלים טובה ממישהו צריכים להתחשב בכך, מבלי הבט על מעמדו ומצבו כו' (אבל לא ברור המשך העניין ופרטי הדברים בזה. – המו"ל).
31) ראה טוש"ע (וארה"ז) או"ח ספ"ט ס"ג (ס"ה), ובנ"כ שם.
32) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"י

* אין נמנעים מלהכין בפסח מיני מאכל אותם (קודם הפסח) בחנות שאינה מוכרת כלל מוצרי חמץ³⁶.

* לפני פסח מבשלים ומסננים בכד את הסוכר המיועד לפסח, כדי לוודא שאין בו לכלוך כלשהו. יש שנוהגים כמנהג רבותינו נשיאינו עצמם, ואינם אוכלים כלל סוכר או מוצרים המכילים אותו בפסח, אך הרבי אמר שאינו יודע אם זו הוראה לרבים³⁷.

* נזהרים ממאכל שנפל על הרצפה, ולכתחילה אף אין משתמשים בכלים שנפלו על הרצפה³⁸.

* אוכלים רק פרי או ירק בעל קליפה³⁹, ומקלפים אותו לפני האכילה (אפילו עגבניות ותמרים) בסכין המיוחדת לכך, שאין משתמשים בה לחיתוך מאכלים.

* נוהגים שלא לאכול דגים מלוחים ('הרינג') בפסח⁴⁰.

בפסח שקדים מתוקים לרפואה, והקפיד שיקנו אותם (קודם הפסח) בחנות שאינה מוכרת כלל מוצרי חמץ³⁶.

* בדבר 'דירת פסח' או מטבח מיוחד לפסח – "לא ראיתי ולא שמעתי רבותינו נשיאינו נוהגים כן"³⁷.

* אחד החסידים נהג להכין לעצמו מים לכל החג, ואחר-כך, כשהיה קשה עליו, רצה לבטל המנהג על-ידי התרת-נדרים, והורה לו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב שלא לבטלו, אף שאדמו"ר בעצמו לא נהג בזה, מכיוון שמנהג זה הוא מהנהגות הבעש"ט³⁸.

* יש המניחים בד וכדומה בראש הברו, לסיון המים³⁹.

* בס' 'תשבי' ועוד מובא, שיש הנמנעים מלהזכיר שם 'לחם' בפסח. על הרבי מסופר שכשאמרו לו על חדר מסויים שיש בו 'חמץ', הגיב ואמר: לא כדאי להזכירו בפסח⁴⁰.

הכהן ע"ה בשם הרה"ח רשד"ב זיסלין ע"ה.

36) יאוצר מנהגי חבי"ד עמ' סד, מהרה"ג ר' יעקב לנדא ע"ה.
37) לקוטי-שיחות כרך לב, עמ' 204 בהערה. ומציין שם לידרכי חיים ושולים ה'י פסח ס"י תקעב, שבעל המנחת-אלעזר נהג כן (ועי' ס' 'מהרי"ל' – מנהגים הוצאת מכון ירושלים עמ' תרל"ו אות צז).
38) יאוצר מנהגי חבי"ד עמ' נז. ויש מאני"ש הנוהגים בזה גם כיום.

39) כשהיה הרבי מסייר במוסדות החינוך קודם עריכת הסדר, אירע שהעיר לכך את תשומת ליבם של האחראים, וכן העיר שיש לבדוק מפעם לפעם את המסנתת שלא ייכנסו בה עניינים בלתי רצויים. וי"א שהדבר אירע כמה פעמים, ומשמעות הדברים היתה להיפך – שהרבי אינו גורס הידור זה, ורק אם עושים כך, יש לבדוק זאת לעיתים קרובות.

40) מלילהסדר תשלי"ט, התקשרותי גיליון לח עמ' 13, יאוצר מנהגי חבי"ד עמ' סו. אגב, הרבי נמנע מלאכול מאכל שאמרו עליו בטעות שהוא קניידיאלאי – יאוצר מנהגי

חבי"ד עמ' מז. (וראה סיפור זה גם ביכפר חבי"ד גיליון 759 עמ' 44 ועמ' 158).

41) יאוצר מנהגי חבי"ד עמ' סד.

42) 'המלך במסיביו חייא עמי שז. וראה בארוכה יאוצר מנהגי חבי"ד עמ' נז ואילך. ושם, שכבר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב ני"ע אמר שאינו אוהב שמחקים אותו בזה.

43) בס' יאוצר מנהגי חבי"ד עמ' ס (ללא ציון מקור) כתב שיש הקולפים ואוכלים את המאכל. ולעניין כלי, כתב שנמנעים משימוש בו אף בדיעבד באותה שנה.

44) למשל, אין אוכלים כרוב וכדומה. וי"א שגם חסה אין אוכלים מחוץ למרור וכרך בלילהסדר.

45) שם עמ' סא, עיי"ש (המציאות כיום היא, שבדגים מלוחים ללא עיבוד בעייה היא האניס לריכוך שיש בו בעיית כשרות וגם בעייה לפסח, ובדגים מעובדים ייתכנו גם גלוקווה וחומרירטעם, שעלולים להיות חמץ ועכ"פ קטניות).

שלושים יום קודם החג

הידורים שונים²²
* אין אוכלים מצות מכונה, ואין נותנים אותם אפילו לילדים.²³
* נזהרים ביותר ממצה שרויה. ולכן המצות שעל השולחן מכוסות [בפועל: כל אחד אוכל לעצמו מתוך שקית. אוכלים את המצה לפני הבאת התבשילים על השולחן, מסלקים את השקיות ואז שותים ואוכלים את הסעודה. למעשה, אף אין מטגנים מצה במיפירות], שמא תיפול עליהן טיפת מים, וכן שלא יפלו מפירותי המצה למים או למרק. קודם ששופכים מים, או משקאות שמים מעורבים בהם, לכוס או לקערה, בודקים שלא יהיו בכלי פירורי מצה [כלי עם דבר לה שנפל בו פירור מצה, נמנעים מלהשתמש בו בפסח זה].²⁴
מצד החינוך – גם הקטנים צריכים להיזהר ממצה שרויה.²⁵
* נזהרים משתיית יי"ש בפסח.²⁶
* כשהסירו את החותמות מבקבוקי היין, נזהרו שה'פוחן' (שבאמצעותו פותחים את

הבקבוק) לא ייגע ביין עצמו.²⁷
* הרבנית רבקה נ"ע אמרה שאצלם לא שטפו את הביצים לפני פסח.²⁸
* זה כמה שנים מנהגנו לא לקחת קידה וקינמון לחרוסת [וכן לא להשתמש בתבלינים בכלל] מחשש תערובת המץ.²⁹
* רבנו הזקן אמר: "בפסח אין צריך לכבד זה את זה באכילה ושתייה, אבל מותר ליטול בעצמו".³⁰ נזהרים לאכול רק בבית ולא אצל אחרים, גם אם יודעים שהזולת נזהר (לכל הפחות) כמותו.
* הצמח-צדק אסר אכילת צנון בפסח, ללא מתן טעם.³¹
* רבותינו היו אוכלים דגים בפסח.³²
* כנראה, הרבי לא היה שותה תה בפסח (אבל בכלל, הקלו בזה גם רבותינו).³³
* הרבי היה אוכל מאכלי חלב בפסח.³⁴
* בין כלי הפסח של רבותינו נשיאינו היו גם צלחות עם פסי זהב בשפתן.³⁵
* אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע היה צריך לאכול

22 בירשימותי, חוברת לח עמ' 9, איתא: "כייק אדנייע היה אומר, שאין לנהוג בהידורים בחג המצות – הטעם שלא יחול בקבלה בנדר. כייק מו"ח אדייש". ולא נתפרש, הלא רבותינו נהגו בהידורים רבים ביותר, ומן הסתם התנו שיהיה יבלי נדר.
23 'תורת-מנחם – התועדויות' תשי"א ח"ב עמ' 7. ראה 'אוצר מנהגי חבידי' עמ' כ"ט-לא על היחס למצות מכונה.
24 ספר-המנהגים עמ' 41. האמור בסוגריים – ע"פ 'אוצר מנהגי חבידי' עמ' מט,מח.
25 (המכניסים מצה ישנה לתנור לחממה כדי להחזיר טריותה – אין בזה חשש 'שרוייה').
26 'התועדויות' תשמ"ח ח"ג עמ' 111 הערה 258. והנאמר בשיחה הנ"ל דשנת תשי"א שאין להקפיד בזה, הכוונה לקטנים ביותר שטרם הגיעו לחינוך, שעדיף להאכילם שרויה מאשר מצת מכונה.
27 לחששות שבוה, ראה שו"ע אדמו"ה"ז סי' תנא, מד. שו"ת הצמח-צדק או"ח סו"ס נא. למעשה אוסרים גם אם בטוחים לחלוטין בכשרות – 'אוצר מנהגי חבידי' עמ' נד ושי"י, ושם בעמ' נו שלא נהרו בהנאה ממנו.
28 לקוטי-דיבורים עמ' 846.
27 'אוצר מנהגי חבידי' עמ' סד, מלקוטי-סיפורים עמ' רסא. ומביא שם ש"כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ נ"ע הקפיד על הבחורים בליבאוויטש שהידרו לרחוץ. בזמננו יש החוששים לכוהל בסימון עיניו הביצים, ומשוקקים במיוחד

דבר מלכות

התפילה.³² וכהפתגם שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר³³ שמוטב לאכול כדי להתפלל מאשר להתפלל כדי לאכול.³⁴ ומכל זה מובן שבימינו אלה בוודאי יש כוח והנהגה, הטעם בפשטות הוא מצד חלישות אבל בריאות הגוף בדורות האחרונים. אבל

כיוון שידע איניש בנפשיה מעמדו ומצבו, שחטא ופגם והעביר את הדרך, איך ייתכן שיהיה אצלו אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות?

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת ויקהל, פרשת החודש, מברכים חודש ניסן ה'תשי"ג; 'תורת-מנחם – התועדויות' תשי"ג, חלק שני, (ח) עמ' 65-60 – בלתי מוגה)

בפנימיות וברוחניות העניינים – הטעם הוא מפני שבירור הגשמיות נעשה קל יותר בדורות האחרונים, לפי שבני-ישראל עוסקים כל הזמן בכיור הניצוצות, וכבר נתבררו ריבוי ניצוצות, ולכן, גם קודם התפילה יש בכוח לברר את

עמ' ב.
33 אגרות-קודש שלו ח"ד עמ' שח (נעתק
34 ראה גם מכתב כ"ו תמוז תשי"ג (אגרות-קודש ח"ז עמ' שכב).
35 לשון הכתוב – ניצבים ל,יא.

גאולה באופן ניסי

על-ידי הנהגה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה

פרשת החודש קשורה עם חודש ניסן, שעניינו – חודש של גאולה, הנהגה באופן של נס. ועניינו בעבודה – עבודה שלמעלה ממדידה והגבלה. כלומר, לא רק עניין של חידוש, אלא בזה גופא – באופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

ועל זה נאמר "החודש הזה לכם", ואיתא במדרש "הדא הוא דכתיב יהיו לך לברך ואין לזרים אתך", היינו, שיש נתינת כוח מיוחדת לבני-ישראל – "לכם", "לך לברך" – שעבודתם תהיה באופן של התחדשות, עד לאופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

וכאמור – מכיוון שהקב"ה תובע ודורש מבני-ישראל עבודה זו, הרי בוודאי נתן תחילה את כל הכוחות הדרושים לעבודה זו, לעשותה בשלימות, מתוך שמחה וטוב לבב, ועד לאופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

ועל-ידי זה פועלים שגם הגאולה תהיה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, באופן ניסי – כי למרות שגם על-פי טבע צריכה כבר להיות הגאולה, שהרי "כלו כל הקיצין", מכל מקום, יכול הדבר להיות בכמה אופנים, ולכן על-ידי עבודתם פועלים בני-ישראל שהגאולה תהיה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, ובלשון הכתוב: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

(משיחת שבת פרשת תזריע, פרשת החודש היתשד"מ;
תורת-מנחם – התוועדות היתשד"מ, כרך ב, עמ' 1336-1337 – בלתי מוגה)

התגלות המשיח ביום השבת-קודש הזה

ועוד ועיקר כפשוט – להוסיף בקיום המצוות בהידור, ובמיוחד בהידור במצוות הצדקה (כללות כל המצוות) ש"מקרב את הגאולה". וכדאי ונכון לקשר ההוספה בצדקה עם ההוספה בתורה בענייני משיח והגאולה – על-ידי זה שההוספה לצדקה היא מתוך כוונה לקרב ולזרוז את הגאולה, כיוון שכוונה זו כשלעצמה היא חלק מלימוד התורה בענייני הגאולה – הלימוד (במחשבה – מזמן לזמן) דמאמר חז"ל "גדולה צדקה שמקרב את הגאולה".

ויהי-רצון שההחלטה בכל הנ"ל תמהר ותביא תיכף ומיד את התכלית והמכוון – התגלות וביאת המשיח בפועל ממש, תיכף ומיד ממש. ובפשטות – שביום השבת-קודש פרשת "אשה כי תזריע וילדה זכר"... תהיה לידת והתגלות משיח צדקנו ("חיוורא דבי רבי" כפי שהוא "ביום טהרתו") – שזוכים לשמוע ההכרזה (בכל העולם ובכל סדר ההשתלשלות) ש"הנה זה (מראה באצבעו ואומר זה) מלך המשיח בא", והנה זה כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בא (כיוון ש"הקיצו ורננו שוכני עפר", וצדיקים קמים לתחייה מיד), וכל רבותינו נשיאינו, וכל צדיקי ונשיאי ישראל, ומשה ואהרן עמהם. [...] ועוד והוא העיקר – שכל זה נעשה בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים, כך שיכולים להודות ולברך על לידת והתגלות המשיח: "שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה".

(משיחת שבת-קודש פרשת תזריע-מצורע, וי באייר היתשד"א;
תורת-מנחם – התוועדות היתשד"א, כרך ג, עמ' 164)

נשתהה בתוכו משקה חמץ מעת-לעת"¹¹. הנהגה כזו שיהיו להם כלים מיוחדים לפסח, ושלא להזדקק להכשרת הכלים כלל, תבוא עליהם ברכה"¹².

"סדר אדונו" בימים הסמוכים לחג הפסח, רצוי להראות לתלמידים עריכת הסדר, שעל-ידי זה יחזקו בזיכרוןם ההלכות הקשורות בעניינים אלו, אך יש להתבונן ולסדר זאת באופן שלא לנגוע במנהגי אבותיהם"¹³.

חלקת מצה שמורה: מתקנת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, להשתדל – ובפרט רבנים, שו"ב וכל העוסקים בצורכי-ציבור – לשלוח לחג הפסח למכירהם (על-כל-פנים להסדרים) מצות עגולות אפיויות-יד, ודווקא מצות שמורה, וכן במקומות שמסדרים סדרים כלליים (כמו במלונות וכדומה) יסדרו זאת המארגנים"¹⁴.

בפרט – יש לדאוג לתלמידי מוסדות חינוך חב"ד ולהוריהם"¹⁵. "מובן, שכל המרבה בסוגי מקבלי השמורה וכל המהדר בשמורה זו כפי האפשרי – הרי זה משובח"¹⁶. השיעור המינימלי לחלוקה זו הוא: 'כוית'¹⁷.

סדרים פומביים: הרבי הציע, שהרבנים

מכירת חמץ: נכון להפיץ שטר-מכירה קצר שיוכלו לצרפו לשטר הכללי, או ייפוי-כוח מתאים לכל המקומות שבהם נמצאים חמץ וכלי-חמץ"¹⁸. יש לצרף לעניין זה גם אנשים שעלולים ליטול חלילה מן החמץ בפסח"¹⁹.

יש לדאוג למכירת חמץ ב'ערב קבלן' דווקא, כדעת כ"ק אדמו"ר הזקן"²⁰, ולהשתדל בדרכי נועם אצל כל הרבנים שיעשו זאת.

דבטלה המכירה – י"ל זהו מכאן ולהבא – וניצל מאיסור בלייראה ובלימצא עד שעה זו. ולא שאין בו מעשה – לכמה דיעות אין לוקין עליו אף בעשה מעשה [לעבור עליו]. 5) אפילו לאמא-דאמר דלוקין עליו – צ"ע מה מקריע. כל שמנות ימי הפסח באיסור דבלייראה ובלימצא אלא באופן שאין לוקין – או זמן קצר יותר, אלא שרעו אחד – רגע ביטול הקנייה – קאי בלאו דלוקין עליו. 6) אפילו אם תימצא-לומר דבטלה המכירה למפרע – הנה אדרבה לפי זה יש לומר שאין כאן מעשה ואין לוקין על זה, כי מעולם לא היתה כאן מכירה, ואין מקום לקנייה בתוך חג הפסח. ולבסוף, ע"פ הוראותיו ותקוניו של הרב, וכדי שיהא נכון **לכל הדעות**, נוסף הנוסח דלהלן לשטר המכירה:

"ישראל המוכר או בא כוחו יהיה, באם ירצה, מורשה מהנכרי הקונה ושלא על מנת לקבל פריס, למכור בשבילו או לתת במתנה מהעניינים הנמכרים".
21) בסידורו – נדפס בשו"ע שלו סוף הלי פסח עמ' 1120, וביאורו מבעמיה"ח שער הכולל להלן ש עמ' 1399. וראה 'המועדים בהלכה' עמ' רנא, ובאורו בספר 'מכירת חמץ בערב קבלן' הרה"ג רייצ"ש בלינוב, וכן בקונטרס 'מכירת חמץ לפי תקנת רבותינו' הרה"ג רשי"ב ש"י לוין, הנדפס בסו"ס 'תיקוני מקוואות' שלו, ברוקלין תשנ"ח.

שואלין ודורשין בהלכות הפסח (א)

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

הכנות לפסח: "מצווה על כל אחד ואחד שילמוד הלכות הרגל קודם הרגל, עד שיהיה בקי בהם וידע המעשה אשר יעשה".¹

"כל שלושים יום לפני הפסח,² טוב להיזהר ולעיין בכל דבר שעושה, שלא יישאר דבוק בו חמץ באופן שלא יוכל להסירו בקלות כשיגיע ערב פסח".³

"בימים אלו מתחילים כבר עניין המצה... שלכן יש להיזהר מאכילת מצה שלושים יום לפני הפסח".⁴

תכנון כינוסים: הוראת המזכירות – אין לקבוע באה"ק כינוס ליום א' חול-המועד-פסח, שבחול הוא יום ב' דחג-הפסח, אם בין המזומנים אליו יהיו גם אורחים מחו"ל הנמצאים כעת בארה"ק, וזאת כדי שאורחים אלה לא יטעו ויסעו לכינוס באותו יום שעליהם (כתושבי חו"ל) לשמור כיום-טוב".⁵

תכנון נסיעות: מענה הרבי: "הנהוג בישראל, שבחג הפסח נמצאים ביחד איש וביתו (ובביתו), ובפרט ראש המשפחה. נוסף על שקשה ביותר להדרר כפי הרצון בענייני פסח – כשנמצאים במקום אחר. וקל להבין".⁶

יש להתחיל בהכנות למבצע פסח, כולל לדאוג למעות חטיף,⁷ מזון ולבוש,⁸ וכן לחלוקת מצה שמורה כדלהלן.

הגדות: כראי שיהיו לכל ילד סידור, חומש, ולהבריל – קופת צדקה, משלו, וכן ספרי-קודש אחרים. ובעניין שהזמן גרמא – הגדה של פסח. ומה טוב – שקודם החג יקנו לכל ילד סידור חדש וכיוצא-בזה,⁹ מה שיוסיף לו חיות ומרץ להשתמש בזה בפועל".¹⁰

כ"א: "המנהג פשוט במדינות אלו... שלא להשתמש בפסח בשום כלי זכוכית שיש לחוש בו שמא עירו לתוכו משקה חמץ חם, או שמא

1 שו"ע אדמו"ה"י סי' תכט ס"ג. והיינו לי יום לפני הפסח, משנה ברורה שם סוס"ב ב בשם אחרונים, כ"החיים ס"ק ג בשם מחזורים. ובפרט בשיבה, כולל-אברכים ובית המדרש – ראה ערוך-השולחן שם ס"ו.

2 השלושים יום מתחילים מיום הפורים עצמו, שו"ע אדמו"ה"י שם ס"א.

3 שו"ע אדמו"ה"י סי' תלו ס"ג.

4 ישעיה הלכה ומנהגי או"ח ח"ב סי' קצ, מאניק כרך ח עמ' 51. מן הדין אסור לאכול מצה רק מעמוד השחר של ערב פסח, כנפסק בשו"ע אדמו"ה"י סי' תע"ד. ובחק-יעקב שם ס"ק ז הביא משיירי כנה"ג שהרבה נוהגין שלא לאכול מצה מראש-חודש, והובא באחרונים. בשו"ת איגרות-משה או"ח ח"א סי' קנה (דף ע"ב, ואל"ך) מבאר מקור למנהגם ולמנהגו. ובסי' מצות-מצווה (פ"י"ב ס"ק כט) כי שכיוון שהטעם הוא משום חביבות המצווה, הרי אפילו במצות של חמץ ראוי להימנע מלאכול, דשווין במראיתם וטעמם, ע"כ.

5 ועיי' (ולכאורה יש לברר עד כמה הן חמץ ממש. ע' בשו"ע אדמו"ה"י סי' תנה ס"ג). וכפי"ש מקום להחמיר בבוקר ערב פסח עצמו, וכ"כ בנטעי-גבריאל פסח ח"א פ"ב הערה כב).
6 היכל-מנחם כרך ג' עמ' נד. וראה קונטרס יום טוב שני להעובר ממקום למקום, לונדון השנייה. אבל רבני איניש פוסקים בזה בדי"כ כמי"ש בשער הכולל פ"א ס"ב.
7 היכל-מנחם כרך ג' עמ' קצג.
8 שו"ע אדמו"ה"י סי' תכט ס"ה ואל"ך. והעירו שברמ"א שם ס"א קושר זאת, ובאו"ח החיבור, לענין שואלין ודורשין, עיי"ש (ראה סיפרי-חסידים, מועדים, סיפור 294).
9 ראה יתוועדויות' תשמ"ב ח"ב עמ' 977, תשמ"ח ח"ב עמ' 303, תנשי"א ח"ב עמ' 399,339 ועוד.
10 במכל"שכ"ן ממה שעל-פירדן (רמב"ם ה"ל יו"ט פ"ו הי"ח). טושי"ע וש"י"ע אדמו"ה"י או"ח תקכ"ט (ס"ו) צריך לקנות לו קליות ואגוזים.
11 ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 343. ואכן נדפסו ומופצות ע"י מרכז צא"ח באה"ק לשם כך הגדות מיוחדות בהוצאת קה"ת עם חוברת תמונת צמודה, שהוכנה בהתאם להוראות מפורטות שנתקבלו מהרבי בנדון.

לקראת "זמן חירותינו"

מבצעי פסח שהזמן גרמא עלו על הפרק אצל הרבי כבר מתקופת פורים
□ בין השאר קרא לדאוג למצה שמורה ולסיפוק שאר צורכי עמך
ישראל □ ניצוצות

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

הרב ועליג סלונים. השאר – מחצה על מחצה בכפר-חב"ד ונחלת-הר-חב"ד על-ידי הוועד הרוחני. החלוקה של מחצה על מחצה היא מדוייקת ולא באופן [של] פרופורציה. לידידנו [שו"ר] תלך דלגציה [משלחת]: הרב עזריאל-זעליג סלונים והר"ש מיידנציק, ואם שניהם יחליטו יכולים לקחת אתם את מי שרוצים.

"מכיוון שהשנה יש חול-המועד ארוך, לכן ההצעה היא שאלו שלא עובדים בחול-המועד ומכיוון שאי-אפשר [לעסוק] במבצע תפילין, מוצע לוועד הרוחני וצעירי-אגודת-חב"ד לנצל הכוחות בכפר-חב"ד ועוד (לר' שמחה גורודצקי לא הספיקו לדבר בקשר לזה) בנוגע לעשות תעמולה על-דבר מה שדובר בט"ו בשבט על-דבר הוספה בלימוד התורה, לעשות התעמולה בבתי-הכנסת ובין רבנים והתחזקות בזה בלמוד התורה. האברכים והתלמידים הנוסעים הביתה ושבים מתומכי-תמימים בכמה מקומות, שידעו לנצל העניינים וילמדו כמה שעות במקום מפורסם, ושיראו איך שבחור ישיבה לומד, ובמקומות אלו יעשו כינוס תורה, ובאם ישנם תלמידים כאלה במקומותיהם, שיתנו שמורה ויעשו פארבריינגען".

ה' ניסן תשל"א:

כ"ק אדמו"ר שליט"א

"הודענו לאברכי הכולל בנחלת-הר-חב"ד כי הלימודים בכולל מתחילים א"ה באסרו חג

בשנת תשל"א הסעיר הרבי את העולם על עניין לימוד התורה. לקראת חג-הפסח הורה לנצל את ימי חול-המועד להחדרת העניין בקרב הציבור. הוראות אלה נתקבלו ממזכירות הרבי בקשר לשיגור המצות להרה"ח הרב אפרים וולף ע"ה, אשר מרשימותיו ליקטנו את הפרטים הבאים.

ד' בניסן תשל"א (מכתב להרב חודקוב ובו מפורטים הפרטים שעלו בשיחת הטלפון):

"שלום וברכה!

"בהמשך לשיחה הטלפונית:

"מסרתם כי המצות שמורה נשלחים במטוס טיסה 200 ישיר ומביא זה באופן טכני רייניץ שלמה. (אגב, הטיסה התאחרה ולא הגיעה עד הערב מחמת מזג האוויר). לאחר מכן יקחו את המצות ר' שמחה גורודצקי, ר' עזריאל-זעליג סלונים ור' יצחק-מענדל ליס שהם שלוחים רשמיים. שלושת השלוחים ימסרו לוועד הרוחני, ויש להם הוראות בזה, והסדר הוא:

"רייניץ שהוא שליח טכני מביא המצות, ור' שמחה גורודצקי ור' יצחק-מענדל ליס יקבלו השמורה והם יעבירו זאת. יש לתת לרייניץ 1 שמורה כשכר-טרה, והחלוקה ליחידים: 3 שמורה ליידידנו, [מר שו"ר], 1 שמורה לרב עזריאל זעליג סלונים, 1 שמורה לרב שלמה-יוסף זווין. על-ידי סלונים יתנו לרב גרשון חן, הרב שלמה-יוסף זווין, וגב' מישקובסקי [=המשוררת זלדה] וקטעי מצות לחתניו של

ניצוצי רבי

ב"ה, ב' ניסן ה'תשל"ד
ברוקלין.

כבוד ידידינו הנעלה סי' **שלום וברכה!**

באשר קרב מועד חג הספס האב עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, ובמסגרת כ"ק אדמו"ר שליט"א מאד ומקדם (ראה ע"ז בארובה בלקו"ש ח"א ע' 243) אשר בכל שנה ושנה, בתקופת ימים אלו, מקורר ע"ד השתדלות החלוקה מצה שמורה לנאו"א מאחב"י שליט"א,

הנה גם בשנה זו, בהתקדמות דש"ק פ' החודש, מבח"ח ניסן, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לעורר,

אשר באו"א, [בפרט רבנים, שובי"ס, וכו'] - שתחלו לחלק מצה שמורה (עגולה, עבודת יד) - עכ"פ להסדרים - בין אנשי קהלת, מכיריהם, וכל מי שרק יכולים לעסוק עליו,

ובצירוף לה, לפרט עד כמה שאפשר, פרטי הדינים וההלכות הקשורות בקיום מצוות ה"ש כליכותם (כולל כמובן **בצב** - הדינים השייכים לצב ספס בדיקה; ביטול, כיעור, ומכירת המטען, וכט"ש בכספי הארז"ל (הובא בבאר היטב ר"ס תמ"ז, וראה זח"ג רפ"ב), אשר הנהרג ממשהו חפץ בשטח, טובחם שלא יחסר כל אוחז הסנה),

ובפרט בקביעות שנה זו, שערב פסח חל להיות ביום הש"ק, אשר רבו בו הדינים והקדקודים (נוסף על הזמירות בזמן דאין שבת מכין ליו"ט), ומעטים הם הבקאינים ויודעים ההלכות המיוחדות המפוררות כמצב כזה,

לכן שהנכון, לפרט בשטח הפדיונה (עם ועם כלשונו), ליקוט כל הדינים הנ"ל, ובסגנון זה וקל, באופן שיהי' שיה לכול גפש.

כ"ק אדמו"ר שליט"א בקש לפרסם הדבר בכל העולם כולו,

ויסיים בברכה וזלה"ק: **צב מצב**, ווי אויך אלע אנדערע מצבנים, אויך אלע גוטע זאכען וואס אידען טוען, זאלען זיין **במצלחה רבה**.

* * *

מצו"ב דובבא מהליקוט דינים שניער כ"ק.

פסח (ולא בראש-חודש אייר כנהוג עד עתה), וזאת בקשר לשיחה מט"ו שבשבת [על-דבר הוספה בלימוד התורה].
ה' ניסן תשל"א (להרב חורוקוב):
"מסרנו כי המצה שמורה הגיע..."

חלוקת מעות חטים
אחד מתפקידיו של הרה"ח הרב שלום-מענדל שיחי' סימפסון, במסגרת תפקידו כמזכירו של הרבי, היה הכנת רשימת המקבלים מקופתו של הרבי, לרגל חג הפסח וחודש תשרי. ב'תשורה' מג' בשבט תש"ה פורסמה האפיזודה הבאה (עמ' 32):
במשך כל השנים עורר הרבי בהתוועדות עלפני חג

הפסח וחודש תשרי על הנחיצות לתת לאלו הצרכים מעות חטים לחג-הפסח ועל ההוצאות דחגי חודש תשרי. הרבי אישית שלח

(מטעם המזכירות) מידי שנה לפני חג הפסח וחודש תשרי למשפחות רבות. כל המקבלים ומכניסה לרבי לאישור, הרבי היה מאשר ומוסיף ומבקש להוסיף עוד משפחות לרשימה, וקובע את סכום ההמחאה שתישלח. כדוגמה מובאת בזה אחת ההוראות של הרבי להרב סימפסון לקראת חג הפסח תנש"א.

על מכתבו של הרב סימפסון כותב הרבי: "בהוספת עשר [דולר]". ולאחר מכן מוסיף בכתב-יד קודשו: "האומנם במשך כל הזמן לא ניתוסף אף אחד?!"

כ"ק אדמו"ר שליט"א
מוסג"ב הרשימה של מעות חטים לחגה"ח
שנת תשי"ב.
אם לשלוח השטח - ובאיזה סכום.
שלום מענדל
כ"א אדר תשי"ב
ה'תשל"ד
206
(30)

ניצוצי רבי

TZEIREI AGUDAS CHABAD
Lubavitcher Organization
Under the Presidency of the Lubavitcher Rabbi

צעירי אגודת חב"ד
בא"ח ת"י
בשטח ק"ת אדמו"ר שליט"א מלובאוויטש

ג"ח... **ניסן תשל"ד**

מבוקר!
היינו סתבדיים להגיש לך בזה "מצה שמורה" ע"י הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א לזכות את בני ובנות ישראל באכילה מצה של ליל הסדר.
החכמה לחג הספס רבני שהעשינה בחידור, ובעיקר, אפיית המצות. "מצה שמורה" זו נאפיה בחידורים רבים.
יהי רצון, שבזכות קיום מצוות הספס כולכה, תקיים ההבטחה "כימי צאתך מארץ מצרים איננו נפלאה".
בבכס פסח כשר ושמן,
צעירי אגודת חב"ד

אין מזרזין...

כמעט מידי שנה היו צעירי-אגודת-חב"ד המרכזית (באמריקה) משגרים לעסקני אנ"ש, השלוחים וכו' מכתב-חזור שבו עוררו אותם לקיום הוראות הרבי לקראת החג הקרב. בחלק מהפעמים הוגה המכתב על-ידי הרבי. להלן צילום המכתב משנת תשל"ד (שכנראה אף הוא הוגה על-ידי הרבי) [צילומו בעמוד הקודם].
ובמקביל צילום מכתב-חזור שנלווה למכתב-כללי של הרבי - שוגר על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק עם המצות השמורות:

תשלום על היין

להלן צילום השיק (על-סך שמונה-עשר דולר) שהעביר הרבי לרה"ח

הרב ישראל-שמעון שיחי' קלמנסון, בעבור יין שהכין לרבי לפסח ה'תנש"א.

ברכות לסופר הנודע

ונחתום באיגרת ששיגר הרבי אל הסופר החשוב והנודע מר אליעזר שטיינמן (שהתקרב מאוד לתורה ומצוות, לתורת חסידות חב"ד ואל הרבי במיוחד) בי"א בניסן ה'תשכ"ח. בין השאר מאחל לו הרבי - "חירות מדאגות בגשם וברוח - מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב".

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HY 4616 9-2850

ניאורטאחן
שיחי' מ.
ל.
ב"ה, י"א ניסן ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ.י.

סר אליעזר שי' שטיינמן
שלום וברכה!

לקראת חג הספס, זמן חירותנו, האב עלינו ועל כל ישראל לטובה, אנני בזה לביע בתחי לחג כשר ושמן ולחירות אסחית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.
ולאמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.
ובפרט שעבודת חסם, כמצות עלינו בחורתנו חרות חים, ארי היא בכל עניי האדם ובסך כל תיזם וכל הלילה, זכסו שנאמר בכל דרכיך דקום.

ה'תשל"ד
ובברכה חתם
[Signature]

M. SCHNEERSON
164
PAY TO THE ORDER OF **RABBI I. S. KALMANSON** \$18.00
EIGHTEEN AND 00/100 DOLLARS
National Westminster Bank USA
MEMO: 102 10003224 1122 00 9020 0164